
Ministerská konference
28. – 30. června 2021

ZÁKLADNÍ INFORMACE A POJMY

ANNA PÁNKOVÁ

Základní údaje

- sídlo = Ženeva
- 164 členů (postupují složitý schvalovací proces)
- navazuje na Všeobecnou dohodu o clech a obchodu (GATT, 1944)
- cíle Dohody o WTO = snížení nezaměstnanosti, zvýšení produkce, zlepšení životní úrovně a snaha o dosažení co nejefektivnější poptávky

Uruguayské kolo (1986–1994)

- osmé kolo jednání signatářů GATT
- 15. 4. 1994 v Marakéši byla podepsána Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace, začala fungovat od 1. 1. 1995 (oficiální vznik WTO)
- V jeho rámci byly přijaty další smlouvy, které WTO spravuje: Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS), Všeobecná dohoda o obchodu službami (GATS), Dohoda o zemědělství (AoA)

Katarské kolo (2001)

- současné kolo vyjednávání nových dohod ve WTO
- klíčový bod = eliminace obchodních bariér a zapojení rozvojových zemí
- v roce 2008 blízko uzavření, ale jednání selhalo, nyní se postupně uzavírají méně náročné body z celkem 21 témat agendy
- zatím schválen tzv. "balíček z Bali" - Dohoda o usnadnění obchodu (1. multilaterální dohoda WTO)

Generální sekretariát WTO

- úloha = technická a organizační podpora výborů, zprostředkování informací
- nemá pravomoc rozhodovat, v poměru k mezinárodním organizacím velmi

malý, působí spíše jako logistická podpora vyjednávacím týmům zemí
- Generální ředitel = Dr. Ngozi Okonjo-Iweala (Nigérie)

Ministerské konference

- hlavní plénum jednání všech členů WTO
- hlasování pomocí konsenzu (každý má právo veta)
- úloha = zpracování agendy pro budoucí jednání
- každé vyjednávací kolo má 4 fáze: předvyjednávání, vytváření agendy, vlastní vyjednávání a schvalování uzavřených dohod, jednotlivé fáze tvoří ministerské konference a ty tvoří příslušné kolo (nyní tzv. katarské)

Generální rada

- úloha = řízení činností WTO, když nezasedá ministerská konference
- vedle jednání rady se její členové setkávají na dvou specifických platformách - Orgán pro prověrky obchodních politik a Orgán pro řešení sporů
- Green Room = nahrazení výkonné rady, omezený počet členských států + podléhají jí další orgány: Rada pro obchod se zbožím, Rada pro obchod se službami, Rada pro obchodní aspekty práv duševního vlastnictví

Orgán pro řešení sporů (Dispute Settlement Body)

- úloha = každý členský stát se může odvolat, pokud se domnívá, že jsou jeho práva vyplývající z dohod WTO porušována
- 4 kroky: konzultace, panel, popř. odvolání, realizace sankcí
- žalující stát by měl iniciovat bilaterální konzultaci k odstranění porušení
→ na principu nedohody je svolán panel, kde zasedá 3-5 odborníků z oblasti diplomacie a mezinárodního obchodu
→ panel vytvoří zprávu
→ možno podat odvolání (Odvolací těleso)
- efektivní systém odstraňování obchodních problémů, může uvalit sankce

Vyjednávání na poli WTO

- na začátku vyjednávání podávají členové návrhy ohledně struktury a obsahu rozhodnutí jednotlivých bodů, poté se projednává separátně celek
- všechna důležitá rozhodnutí musí být přijata konsensuálně
- v situacích, kdy není možné dosáhnout jednomyslnosti se výjimečně uchyluje k hlasování, nelze jím však přijímat trvalé závazky

Pět základních principů WTO

1. zásada nediskriminace (nelze poškozovat zahraniční výrobce)
2. zásada liberalizace (obchodní bariéry budou snižovány)
3. princip konsolidace (transparentnost a předvídatelnost)
4. princip multilaterality (schvalování konsenzem)
5. princip parity (tzv. "národní zacházení" vůči zahraničním)

Trade Policy Review Mechanism

- úloha = dbá na dodržování pravidel jednotlivými členy
 - pravidelné prověrky na základě komplexní zprávy člena WTO a zprávy připravené Sekretariátem WTO
 - soustředí se na obchodní politiku, ale i na fiskální politiku a makroekonomickou stabilitu, zaměstnanost, obchod a životní prostředí či úroveň ochrany práv duševního vlastnictví
-